

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 21. júla 2008 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému **M. I. a spol.**, pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a/, ods. 5 Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005) a iné, podľa § 25 ods. 1 Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obvineného M. I. a spol. vedená pod spisovou značkou 5 T 1/2008 sa **o d n í m a** Krajskému súdu v Košiciach a **p r i k a z u j e s a** Krajskému súdu v Banskej Bystrici na konanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

Na základe obžaloby krajskej prokurátorky v Banskej Bystrici podanej dňa 31. mája 2004 pod sp. zn. Kv 1/04 sa na Krajskom súde v Košiciach vedie trestné konanie proti obvineným M. I., JUDr. F. O. a JUDr. P. P. pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a/, ods. 5 Tr. zák. v súbehu s trestným činom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery podľa § 176 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., a to na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Uznesením z 10. januára 2008, sp. zn. 1 Ndtš 5/2007, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore o vecnú príslušnosť medzi Krajským súdom v Košiciach

a Špeciálnym súdom tak, že vecne príslušným súdom na konanie v predmetnej trestnej veci v prvom stupni je Krajský súd v Košiciach.

Po postúpení veci Krajskému súdu v Košiciach na základe uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu bola táto trestná vec pridelená senátu 8 T Krajského súdu v Košiciach, ktorého predsedníčkou je (po vylúčení JUDr. Jaroslava Chleboviča z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci uznesením najvyššieho súdu z 27. mája 2008, sp. zn. 4 Ndt 4/2008) JUDr. Daniela Mitterpáková.

Predsedníčka senátu písomným podaním z 5. júna 2008 (doručeným najvyššiemu súdu 26. júna 2008) oznámila najvyššiemu súdu svoju zaujatosť z dôvodu uvedeného v § 30 ods. 1 Tr. por. a navrhla, aby bola vylúčená z úkonov tohto trestného konania.

Návrh na vylúčenie konkrétne odôvodnila tým, že na základe informácií o relácii „Paľba“ a reportáže „Kauza Slánske lesy“ zo dňa 21. apríla 2008 po rozhovore s jej manželom JUDr. Andrejom Mitterpákom, ktorý je predsedom Okresného súdu Košice I dňa 2. júna 2008 zistila, že tento bol v posudzovanej trestnej veci vypočutý ako svedok, pričom predmetom dokazovania boli aj okolnosti týkajúce sa zápisu v obchodnom registri Okresného súdu Košice I. Po rozhovore s manželom jej tento uviedol, že obvinených osobne nepozná, ale nevylučuje, že sa s nimi ako funkcionár súdu mohol stretnúť na branných dňoch organizovaných Okresným súdom Košice – okolie, kde bol pozývaný ako hosť. Na základe týchto skutočností ako bývalá trestná sudkyňa Okresného súdu Košice – okolie stotožnila osobu obvineného M. I. ako osobu, ktorú osobne pozná a s ktorou sa stretávala na spoločenských podujatiach. Obvineného JUDr. F. O. pozná ešte zo študentských čias, pretože bola študentkou Právnickej fakulty v Košiciach v čase, keď tu študoval aj obvinený, pričom tohto aj osobne pozná. Vzhľadom na to, že menované osoby pozná, cíti sa byť vo veci subjektívne zaujatá. Preto vzhľadom na svoj pomer k veci aj k menovaným obvineným navrhla, aby bola z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci vylúčená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preštudovaní spisového materiálu zistil, že jeho obsahom je aj písomné podanie advokátky JUDr. I. S.

z 23. júna 2008 (č. I. 6750 až 6752 spisu), ktorá v konaní ako splnomocnenec zastupuje poškodeného – Slovenskú republiku, ktorá je zastúpená štátnym podnikom Lesy Slovenskej republiky v Banskej Bystrici a Slovenským pozemkovým fondom (hoci túto skutočnosť v podaní nesprávne neuvádza). Obsahom tohto podania je vznesenie námietky zaujatosti proti všetkým trom sudcom konajúceho senátu Krajského súdu v Košiciach – JUDr. Miroslavovi Osifovi, JUDr. Marte Goliášovej a JUDr. Daniele Mitterpákovéj, ktorých žiada vylúčiť z vykonávania úkonov predmetného trestného konania. Poukazuje pritom na to, že JUDr. Miroslav Osif a JUDr. Daniela Mitterpáková sú bývalými sudcami Okresného súdu Košice – okolie, pričom sudcovia uvedeného súdu sa zúčastňovali branno – športových hier, ktorých sa zúčastňoval aj obvinený I., čo priznal aj bývalý predseda menovaného súdu JUDr. Otto Jurčo, v dôsledku čoho sa členovia konajúceho senátu musia s menovaným obvineným poznať. Navyše obvinení JUDr. O. a JUDr. P. boli študentmi Právnickej fakulty v Košiciach v tom istom čase ako sudcovia JUDr. Miroslav Osif a JUDr. Daniela Mitterpáková, preto menovaní sudcovia musia poznať aj týchto obvinených. Navyše obvinený JUDr. O. je spolužiakom JUDr. Ladislava Tomčovčíka (sudcu Krajského súdu v Košiciach), ktorý bol už skôr vylúčený z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci. JUDr. Osif je členom senátu v niektorých veciach, kde predsedal práve JUDr. Tomčovčík. Ďalej poukázala aj na skutočnosť, že v predmetnej trestnej veci už bol skôr vylúčený aj sudca Krajského súdu v Košiciach JUDr. Jaroslav Chlebovič. Tento sudca je pritom členom senátu, v ktorom pôsobí aj sudkyňa JUDr. Daniela Mitterpáková, v dôsledku čoho nie je vylúčené jej ovplyvnenie vylúčeným sudcom. Vo vzťahu k členke konajúceho senátu JUDr. Marte Goliášovej vyjadrila názor, že aj táto môže byť ovplyvňovaná inými sudcami Krajského súdu v Košiciach, a to preto, že obhajca obvineného I. JUDr. J. F. je švagrom predsedu Krajského súdu v Košiciach JUDr. Imricha Volkaia, manžel sudkyne tohto súdu JUDr. Jolany Fuchsovej JUDr. A. F. zastupuje obvineného I. v občianskoprávnej veci o určenie vlastníckeho práva, s ktorou posudzovaná trestná vec bezprostredne súvisí, sudca tohto súdu JUDr. Otto Jurčo sa podľa vlastného vyjadrenia osobne pozná s obvineným I., sudkyňa tohto súdu JUDr. Viera Bodnárová sa podľa vlastného vyjadrenia cíti byť vo veci zaujatá pre rodinný vzťah s osobou, ktorá pracuje v spoločnosti obvineného I. Napokon poukázala i na tú skutočnosť, že už v štádiu prípravného konania bolo vyšetrovanie orgánom činným v trestnom konaní v Košiciach a Prešove odňaté, pretože podľa

vyjadrenia generálneho prokurátora tu boli závažné pochybnosti o nezáujatosti vyšetrovateľov, prokurátorov i sudcov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmajúc kompletný spisový materiál zistil, že v danom prípade sú splnené zákonné podmienky na tzv. delegovanie vecí, nakoľko je daný dôležitý dôvod predpokladaný zákonným ustanovením § 25 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 25 ods. 1 Tr. por. **z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa**; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa § 30 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, prísediaci, vyšší súdny úradník, probačný a mediačný úradník, prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2002, sp. zn. Ndt 58/02) základné princípy nezávislosti súdnictva vyjadrené v článku 141 Ústavy Slovenskej republiky znamenajú, že súdne konania a rozhodnutia majú byť nie len objektívne a nestranné, ale objektívnymi a nestrannými sa majú javiť aj navonok.

Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 25 ods. 1 Tr. por. patrí aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania (R 7/1984).

V takýchto prípadoch nebráni delegovaniu veci inému súdu ani ústavný princíp, vyjadrený v článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 25 Tr. por. treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov (R 6/1996).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preštudovaní spisového materiálu zistil, že skutočnosti uvedené v oznámení predsedníčky senátu krajského súdu o svojej zaujatosti (z dôvodu vzťahu svojho manžela tak k veci, ako aj obvineným) vo vzájomnej súvislosti vzbudzujú navonok dôvodnú pochybnosť o jej objektívnom, nestrannom a spravodlivom rozhodovaní.

Táto pochybnosť sa však v kontexte všetkých okolností prípadu v jeho súčasnom štádiu už vzťahuje na všetkých sudcov krajského súdu v Košiciach. Zo spisového materiálu vyplýva, že v predmetnej trestnej veci už došlo opakovane niekoľkokrát k rozhodovaniu o námietkach zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Košiciach, pričom rozhodnutiami najvyššieho súdu (z 30. júla 2004, sp. zn. 4 Ndt 11/2004, a z 27. mája 2008, sp. zn. 4 Ndt 4/2008) boli z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci vylúčení sudcovia JUDr. Ladislav Tomčovčík a JUDr. Jaroslav Chlebovič. Z vyjadrenia všetkých sudcov tohto súdu ohľadne existencie, resp. neexistencie ich vzťahu k prejednávanej veci alebo osobám v zmysle § 30 ods. 1 Tr. por. (č.l. 6581 spisu) vyplýva, že jedenásť sudcov tohto súdu sa vyjadrilo minimálne v tom zmysle, že sa s obvinenými, resp. aspoň z niektorým z nich, pozná. Nie bezvýznamnou je i medializácia predmetnej trestnej veci, v rámci ktorej sa k otázke zaujatosti vyjadroval aj predseda trestnoprávneho kolégia. Okrem toho dvaja z obvinených (JUDr. O. a JUDr. P.) sa ako právnici pôsobiaci v Košickom kraji v rôznych sférach pracovného i spoločenského života (výkon funkcie notára, branné dni) mohli vo väčšej miere dostať do osobného kontaktu so sudcami Krajského súdu v Košiciach.

Je potrebné taktiež uviesť, že žalovaný skutok sa mal stať v rokoch 1997 až 1998. Obžaloba bola podaná 31. mája 2004 (teda pred viac ako štyrmi rokmi), pričom do dnešnej doby nebolo vo veci ani začaté hlavné pojednávanie (z časti práve kvôli podaným námietkam zaujatosti).

V kontexte všetkých uvedených okolností dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že súdne konanie Krajského súdu v Košiciach (v akomkoľvek zložení senátu), bez akéhokoľvek spochybňovania profesionality sudcov uvedeného súdu, by sa (v zmysle tzv. teórie zdania) už v súčasnosti ako objektívne a nestranné nejavilo navonok.

V danom prípade totiž nie je podstatné či sa jednotliví sudcovia krajského súdu subjektívne cítia, alebo necítia byť vo veci zaujatí v zmysle § 30 ods. 1 Tr. por., pričom nemožno apelovať ani na ich sudcovskú profesionalitu v rozhodovaní, nakoľko už existujúce pochybnosti o objektívnosti a nestrannosti ich rozhodovania v prejednáwanej trestnej veci sú objektívneho charakteru.

Prejednanie a rozhodnutie veci mimo územného obvodu Krajského súdu v Košiciach, teda mimo vplyvu rôznych (či už reálnych alebo potenciálnych) regionálnych väzieb medzi obvinenými a sudcami tohto krajského súdu, okrem zabezpečenia objektívne a nestranného rozhodovania súdu, nepochybne prispeje aj k urýchleniu predmetného trestného konania, nakoľko sa tým eliminuje pravdepodobnosť podávania (dôvodných) námietok zaujatosti v jeho ďalšom priebehu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto posudzovanú trestnú vec Krajskému súdu v Košiciach odňal a túto prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, čo zodpovedá aj požiadavkám rýchlosti a hospodárnosti trestného konania, pričom zdôrazňuje, že vzhľadom na uplynutie času, kedy malo dôjsť k spáchaniu predmetnej trestnej činnosti, je potrebné venovať náležitú pozornosť predmetnému konaniu a rozhodovaniu danej trestnej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 21. júla 2008

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: